

Skattmåsinventering 2012

Text av Nils Waldemarsson

Den skånska kören av skattmåsar har glesnat oroväckande. Antalet häckande par har halverats de senaste tio åren och går man 40 år bak i tiden återstår endast 10 % av skattmåsarerna i Skåne. Detta är allvarligt för skattmåsarerna själva, men även för de änder och tärnor som tryggt kunnat häcka i den larmande kolonin.

2 årsungar som solar på en brygga.

Skattmåsen har en relativt kort historia som skånsk häckfågel. Det var först omkring år 1900 den blev relativt vanlig. Under de senaste åren har arten enligt samstämmiga uppgifter minskat oroväckande. Därför valde Skånes Ornitologiska Förening (SkOF) att utöver övriga inventeringsarter göra en riktad inventering av häckande skattmåsar under 2012.

I vårt verksamhetsområde blev det med naturlighet fågelklubben som genomförde uppdraget. Vi har för övrigt följt skattmåsen noga under en följd av år. När klubben började sin verksamhet i mitten på 1970-talet fanns den stora koncentrationen av skattmåsar på Harön i Hammarsjön. Mer än 5 000 par rapporterades. Vidare

häckade arten ute på Härlövs ängar. Under 1990-talet häckade skattmåsen ute på industriområdet närmast Ivösjön på Iföverken i Bromölla. 1998 räknades hela 3901 bon här. Därefter skedde en etablering ute vid Tostebergakusten där huvudkolonin har legat på Kristians skär och därefter huvudsakligen på Bodaskäret vid inloppet till hamnen. Här fanns som mest cirka 2 500 par år 2006. Under de senaste åren har kolonin minskat dramatiskt. Orsakerna är förmodligen predation och störning, framför allt ifrån mink.

Hur blev det då 2012? På Bodaskäret startades en tveksam häckning med cirka 250 par under april. Den predation som minken genomförde fullföljdes av en

äggrövande korp. De sista dagarna i april stod kolonin tom och därmed gick även häckkolonin av kentska tärnor om intet. Skrattmåsar påbörjade omhäckning spridda på flera lokaler i närheten. De fördelades enligt följande: Trueskär c:a 100 par, Rustningsskär c:a 50 par, ett skär väster om Rustningsskär c:a 25 par och förmodligen ingick "Tostebergafåglarna" bland de upp till 42 par som påbörjade häckning i Äspet, Åhus. Kolonin på Trueskär övergavs innan några ungar kunde upptäckas, kanske blev predationen från trut och kråka för stark i en så liten koloni. På Rustningsskär sågs ett mindre antal flygga ungar men bäst gick det förmodligen i den mindre "25-parskolonin". I Äspet reducerades efter hand antal par och bon och nedgick till cirka 10 par. Dock sågs här cirka 20 pull/juv. I övrigt noterades 3 par/bon på de sk luftarna i Noviadammen, Karpalund. Här har under en följd av år ett mindre antal skrattmåsar häckat.

Sammantaget uppgick antalet skrattmåspar då till max 253 par. Jag bedömer att alla spridda kushäckare kom från det ursprungliga häckningsförsöket vid Tosteberga. Tillkommer gör då den lilla inlandshäckningen i Noviadammen. Hur gick det då i övriga Skåne? Inte ett dugg bättre än här. Totalt bedömer sammanställaren,

Adult skrattmåsa i sommardräkt

Kenneth Bengtsson, att totalt 2 807 par inrapporterats. Antalet har approximerats till 3 000 par då någon smärre häckning i nordligaste Skåne kan ha missats. Detta ska jämföras med antalen 1970 då 29 000 par bedömdes häcka. Under 1990-talet oroade man sig för att antalet minskade och en räkning 2002 visade att 7 000 par häckade. Detta antal är nu mer än halverat. Som var en förstår så är läget mycket bekymmersamt för en art som är beroende av sin kolonistorlek för att lyckas väl med häckningen. Dessutom häckar en mängd andra arter under skyddet av paraplyen i skrattmåskolonin.

Nils Waldemarsson